

Новоселецька С.В., Пелипенко О.А.

ВСТУП ДО УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ

**Навчальний посібник для студентів II курсу
факультету іноземної філології**

Острог – 2008

УДК 81'253.11
ББК 81.2
Н 15

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(Лист № 1.4/18-Г-1668 від 11.10.07)*

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету "Острозька академія"
(протокол № 2 від 28 вересня 2006 року).*

Рецензенти:

Тищенко О. В., доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету.

Засєкін С. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і практики перекладу Волинського інституту економіки і менеджменту.

Коцюк Л. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри лінгвістики Національного університету "Острозька академія".

Навчальний посібник з курсу "Вступ до усного перекладу" для студентів II курсу факультету іноземної філології / Укладачі: С.В. Новоселецька, О.А. Пелипенко. 2-е вид., доп. – Острог: Видавництво Національного університету "Острозька академія", 2008. – 236 с.

Посібник присвячений першому практичному знайомству студентів-філологів із професією усного перекладача. У стислій формі в ньому описуються основні види перекладу, вимоги до перекладача та різних видів усного перекладу, даються практичні поради початківцям. Більшість ілюстративного матеріалу, який охоплює теми міжкультурного спілкування, освіти та системи охорони правопорядку, записано авторами під час реалізації молодіжних програм "Канада – Світ – Молодь".

**Укладачі висловлюють щирю вдячність учасникам
обмінних молодіжних програм "Канада – Світ – Молодь"
та студентам факультету іноземної філології
Національного університету "Острозька академія" за допомогу
в збиранні та озвученні матеріалів, що увійшли до цього посібника.**

© С. В. Новоселецька, О. А. Пелипенко, 2008
© Видавництво Національного університету
"Острозька академія", 2008

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ЗАМІСТЬ ВСТУПУ.....	6
ПЕРЕКЛАД ЯК ВИД ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	8
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ПЕРЕКЛАДАЧА.....	8
ВИДИ ПЕРЕКЛАДУ.....	9
<i>Класифікація видів перекладу за напрямком.....</i>	<i>9</i>
<i>Класифікація видів перекладу за джерелом.....</i>	<i>10</i>
<i>Класифікація видів перекладу за оформленням.....</i>	<i>12</i>
<i>Класифікація видів перекладу за механізмом.....</i>	<i>12</i>
<i>Класифікація усного перекладу за часом виконання.....</i>	<i>13</i>
ВИМОГИ ДО ПЕРЕКЛАДАЧА-СИНХРОНІСТА.....	19
ПРАВИЛА ХОРОШОГО ТОНУ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КАБІНИ.....	19
ПОРАДИ СИНХРОНІСТАМ-ПОЧАТКІВЦЯМ.....	21
ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ПЕРЕКЛАДАЧА.....	22
КОДЕКС ЧЕСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА.....	23
КОДЕКС ЧЕСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА.....	24
ПРАВИЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ПЕРЕКЛАДАЧА.....	25
PROFESSIONAL MISCONDUCT.....	25
ПРАВИЛА ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	26
ДОДАТКОВІ ОБОВ'ЯЗКИ ПЕРЕКЛАДАЧА.....	28
ВПРАВИ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ.....	30
ЧАСТИНА 1. ВПРАВИ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ З АРКУША.....	30
ЧАСТИНА 2. ВПРАВИ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ НА СЛУХ.....	44
ВПРАВИ НА ВІДТВОРЕННЯ ПРЕЦИЗІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	194
<i>Англо-український словник.....</i>	<i>209</i>
<i>Українсько-англійський словник.....</i>	<i>220</i>
<i>Використана та рекомендована література.....</i>	<i>233</i>

ПЕРЕДМОВА

Одним з показників володіння іноземною мовою є вміння людини донести зміст іншомовного повідомлення до тих, хто цієї мови не розуміє. Але в процесі навчання, особливо якщо воно відбувається без опори на рідну мову, часто трапляється так, що ці дві мови існують ніби паралельно, і людина, чудово володіючи кожною з них, відчуває певні труднощі, коли треба відтворити зроблене нею ж повідомлення, але іншою мовою.

Пропонований навчальний посібник, призначений для студентів молодших курсів філологічних факультетів, і покликаний зміцнити зв'язки між рідною та іноземною мовами, розглядаючи переклад не просто як процес міжмовних трансформацій, а як вміння знаходити мовні засоби, здатні в конкретній ситуації донести до слухача зміст повідомлення. У ньому передбачається ознайомлення студентів з деякими положеннями науки про переклад, з вимогами, що ставляться до перекладача, та тренування у виконанні різних видів усного перекладу, на практиці, таким чином, застосовуючи набуті вміння та навички. Посібник можна також використовувати як додатковий матеріал для старших класів шкіл із поглибленим вивченням англійської мови.

Як вправи, які охоплюють теми "Міжкультурні відмінності", "Освіта", "Спорт" та "Українці за рубежом", використані, головним чином, записи бесід з носіями мови – учасниками молодіжних обмінних програм, американськими та канадськими колегами та гостями Національного університету "Острозька академія".

При роботі з вправами можливі різні варіанти їх виконання:

- Опрацювання фонограми.
- Прослухайте фонограму без опори на текст. Перекладіть усно, роблячи паузу після кожного речення.
- Прослухайте фонограму без опори на текст, роблячи паузу після кожного речення. Перекладіть письмово.
- Прослухайте діалог, роблячи паузу після кожної репліки (при потребі робіть скорочені записи). Перекладіть репліки у паузах.
- Прослухайте фонограму частинами по 2-3 хвилини, стис-

ло занотовуючи основну інформацію. Відтворіть почуте мовою оригіналу.

– Прослухайте фонограму частинами, занотовуючи основну інформацію. Перекладіть почуте, опираючись на записи.

– Прослухайте фонограму, синхронно повторюючи текст за диктором, спочатку з опорою на текст, потім без опори.

– Виконайте синхронний переклад фонограми спочатку з опорою на текст, потім без опори.

Робота з підручником:

а) індивідуальна самостійна робота:

– зробіть переклад вправи з аркуша і запишіть свій переклад;

– прослухайте свій запис і зробіть зворотній переклад на слух.

б) робота в парах:

– студент А читає текст, студент Б виконує абзацно-фразовий переклад;

– студент А перекладає текст з аркуша, студент Б виконує зворотній абзацно-фразовий переклад на слух.

в) робота групами по 3-4 чоловіка:

– студенти А і Б читають репліки відповідно українською та англійською мовою, студент В виконує абзацно-фразовий переклад (або перекладають студенти В і Г, кожен у своєму напрямку);

– студенти А і Б виконують переклад з аркуша, студент В виконує зворотній абзацно-фразовий переклад або послідовний переклад з використанням скоропису.

Після кожного діалогу склад груп змінюється.

Навчальний посібник з курсу "Вступ до усного перекладу"

Укладачі

С.В.Новоселецька, О.А.Пелипенко

Proofreading of the English texts by:

Heather Jones

Jeremy Bouckhuys

Andrew McNaughton

Технічний редактор Свинарчук Роман

Комп'ютерна верстка Крушинської Наталії

Коректор Черуха Любов

Художнє оформлення обкладинки Ващука Олександра

Формат 42х30/4.

Папір офсетний. Друк різнографія.

Ум. друк. арк. 29,5. Гарнітура "PetersburgС"

Наклад 120 прим.

Свідоцтво №1, серія РВ

Україна, 35800, Рівненська обл.,

м.Острог, вул. Семінарська, 2

Видавництво Національного університету "Острозька академія"